ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 4.6.2025 г.
COM(2025) 304 final/2
Downgraded on 4.6.2025

2025/0158 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно приемането на еврото от България на 1 януари 2026 г.

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

На 3 май 1998 г. Съветът реши, че Белгия, Германия, Испания, Франция, Ирландия, Италия, Люксембург, Нидерландия, Португалия, Австрия и Финландия са изпълнили необходимите условия за приемане на еврото на 1 януари 1999 г. Дания и Обединеното кралство приложиха своите клаузи за неучастие и поради това не бяха подложени на оценка от страна на Съвета. Гърция и Швеция бяха разгледани от Съвета като държави членки с дерогация.

На 19 юни 2000 г. Съветът реши, че Гърция е изпълнила необходимите условия за приемане на еврото, считано от 1 януари 2001 г. Държавите, които се присъединиха към Европейския съюз на 1 май 2004 г. (Чехия, Естония, Кипър, Латвия, Литва, Унгария, Малта, Полша, Словения и Словакия), станаха държави членки с дерогация в съответствие с член 4 от съответния акт за присъединяване.

На 11 юли 2006 г. Съветът реши, че Словения е изпълнила необходимите условия за приемане на еврото, считано от 1 януари 2007 г.

България и Румъния се присъединиха към Европейския съюз на 1 януари 2007 г. и станаха държави членки с дерогация в съответствие с член 5 от съответния акт за присъединяване.

На 10 юли 2007 г. Съветът реши, че Кипър и Малта са изпълнили необходимите условия за приемане на еврото, считано от 1 януари 2008 г.

На 8 юли 2008 г. Съветът реши, че Словакия е изпълнила необходимите условия за приемане на еврото, считано от 1 януари 2009 г.

На 13 юли 2010 г. Съветът реши, че Естония е изпълнила необходимите условия за приемане на еврото, считано от 1 януари 2011 г.

На 9 юли 2013 г. Съветът реши, че Латвия е изпълнила необходимите условия за приемане на еврото, считано от 1 януари 2014 г.

На 23 юли 2014 г. Съветът реши, че Литва е изпълнила необходимите условия за приемане на еврото, считано от 1 януари 2015 г.

На 12 юли 2022 г. Съветът реши, че Хърватия е изпълнила необходимите условия за приемане на еврото, считано от 1 януари 2023 г.

В член 140, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз („ДФЕС“) се предвижда, че най-малко веднъж на всеки две години или по искане на държава членка с дерогация Комисията и Европейската централна банка (ЕЦБ) трябва да докладват на Съвета относно напредъка на държавите членки с дерогация в изпълнението на техните задължения за постигане на икономически и паричен съюз.

Въз основа на своя доклад и на доклада на ЕЦБ и в съответствие с процедурата, определена в член 140, параграф 2 от ДФЕС, Комисията следва да представи на Съвета предложение за решение на Съвета за отмяна на дерогацията за държавите членки, които изпълняват необходимите условия.

Докладите за конвергенцията на Комисията и ЕЦБ бяха публикувани на 4 юни 2025 г. Докладите включват преглед на съвместимостта на националното законодателство на България, включително устройствения закон на националната централна банка, с

членове 130 и 131 от ДФЕС и с устава на Европейската система на централните банки (ЕСЦБ) и на ЕЦБ.

В докладите също така се анализира дали е постигната висока степен на устойчива конвергенция чрез изпълнението на критериите за конвергенция и се отчитат редица други фактори, посочени в член 140, параграф 1, последна алинея от ДФЕС.

Съгласно заключенията в доклада за конвергенция на Комисията България изпълнява условията за приемане на еврото.

В своя доклад за конвергенцията ЕЦБ не е установила пречки пред отмяната на дерогацията по отношение на България.

На основание на своя доклад и на този на ЕЦБ Комисията прие приложеното предложение за решение на Съвета за отмяна на дерогацията за България, считано от 1 януари 2026 г.

2. РЕЗУЛТАТИ ОТ КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

В Икономическия и финансов комитет (ИФК) и в Съвета по икономическите и финансовите въпроси/Еврогрупата редовно се провеждат обсъждания под различна форма с държавите членки относно предизвикателствата пред икономическата политика. Те включват неофициални дискусии по въпроси, които са от особено значение за подготовката за евентуално влизане в еврозоната (включително по въпроси, свързани с политиката по валутните курсове).

Икономическите промени в еврозоната и държавите членки се оценяват чрез различни процедури за координиране и надзор на икономическата политика (по-конкретно съгласно член 121 от ДФЕС), както и като част от редовно извършваните от Комисията наблюдение и анализ по отношение на промените в отделните държави и в цялата еврозона (включително прогнози, периодични публикации и материали, предоставяни на ИФК и Съвета по икономическите и финансовите въпроси/Еврогрупата). В съответствие с принципа на пропорционалност и с установената практика не бе извършена официална оценка на въздействието.

3. ПРАВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

3.1. Правно основание

Правното основание за настоящото предложение е член 140, параграф 2 от ДФЕС, с който се установява процедурата за решение на Съвета относно приемането на еврото и за отмяна на дерогацията в съответните държави членки.

Съветът гласува по предложението на Комисията след консултация с Европейския парламент, след обсъждания в Европейския съвет и след получаването на препоръка, приета с квалифицирано мнозинство от членовете на Съвета, представляващи държавите членки, чиято парична единица е еврото.

3.2. Субсидиарност и пропорционалност

Предложението е от изключителната компетентност на Съюза. Следователно принципът за субсидиарност не се прилага.

Настоящата инициатива не надхвърля необходимото за постигането на своята цел и следователно отговаря на принципа на пропорционалност.

3.3. Избор на правен инструмент

В съответствие с член 140, параграф 2 от ДФЕС подходящият правен инструмент е решение.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложението няма отражение върху бюджета на Съюза.

2025/0158 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно приемането на еврото от България на 1 януари 2026 г.

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 140, параграф 2 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като взе предвид доклада на Европейската комисия ([1]),

като взе предвид доклада на Европейската централна банка ([2]),

като взе предвид становището на Европейския парламент ([3]),

като взе предвид обсъжданията в Европейския съвет,

като взе предвид препоръката на членовете на Съвета, представляващи държавите членки, чиято парична единица е еврото ([4]),

като има предвид, че:

(1) Третият етап на икономическия и паричен съюз (ИПС) започна на 1 януари 1999 г. На своето заседание, проведено на 3 май 1998 г. в Брюксел, Съветът в състав държавни и правителствени ръководители реши, че Белгия, Германия, Испания, Франция, Ирландия, Италия, Люксембург, Нидерландия, Австрия, Португалия и Финландия са изпълнили необходимите условия за приемане на еврото на 1 януари 1999 г. ([5])

(2) С Решение 2000/427/ЕС ([6]) Съветът реши, че Гърция е изпълнила необходимите условия за приемане на еврото, считано от 1 януари 2001 г. С Решение 2006/495/ЕС ([7]) Съветът реши, че Словения е изпълнила необходимите условия за приемане на еврото, считано от 1 януари 2007 г. С решения 2007/503/ЕО ([8]) и

---

(1) Доклад от [……] (все още непубликуван в Официален вестник).
(2) Доклад от [……] (все още непубликуван в Официален вестник).
(3) Становище от [……] (все още непубликувано в Официален вестник).
(4) ОВ C […], […] […]
([5]) Решение 98/317/ЕО на Съвета от 3 май 1998 г. в съответствие с член 109й, параграф 4 от Договора (ОВ L 139, 11.5.1998 г., стр. 30).
([6]) Решение 2000/427/ЕО на Съвета от 19 юни 2000 г. в съответствие с член 122, параграф 2 от Договора за приемане от Гърция на единната валута на 1 януари 2001 г. (ОВ L 167, 7.7.2000 г., стр. 19).
([7]) Решение 2006/495/ЕО на Съвета от 11 юли 2006 г. в съответствие с член 122, параграф 2 от Договора за приемане от Словения на единната валута на 1 януари 2007 г. (ОВ L 195, 15.7.2006 г., стр. 25).
([8]) Решение 2007/503/ЕО на Съвета от 10 юли 2007 г. в съответствие с член 122, параграф 2 от Договора, относно приемането на единната валута от Кипър на 1 януари 2008 г. (ОВ L 186, 18.7.2007 г., стр. 29).

2007/504/ЕО ([9]) Съветът реши, че Кипър и Малта са изпълнили необходимите условия за приемане на еврото, считано от 1 януари 2008 г. С Решение 2008/608/ЕС ([10]) Съветът реши, че Словакия е изпълнила необходимите условия за приемане на еврото. С Решение 2010/416/ЕС ([11]) Съветът реши, че Естония е изпълнила необходимите условия за приемане на еврото. С Решение 2013/387/ЕС ([12]) Съветът реши, че Латвия е изпълнила необходимите условия за приемане на еврото. С Решение 2014/509/ЕС ([13]) Съветът реши, че Литва е изпълнила необходимите условия за приемане на еврото. С Решение 2022/1211/ЕС ([14]) Съветът реши, че Хърватия е изпълнила необходимите условия за приемане на еврото.

(3) В съответствие с точка 1 от Протокол № 16 за някои разпоредби относно Дания, приложен към Договора за създаване на Европейската общност, и в съответствие с решението, взето от държавните и правителствените ръководители в Единбург през декември 1992 г., Дания е уведомила Съвета, че няма да участва в третия етап на ИПС. Дания не е поискала започване на процедурата по член 140, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС).

(4) По силата на Решение 98/317/ЕО Швеция е държава членка с дерогация по смисъла на член 139, параграф 1 от ДФЕС. В съответствие с член 4 от Акта за присъединяване от 2003 г. ([15]) Чехия, Унгария и Полша са държави членки с дерогация по смисъла на член 139, параграф 1 от ДФЕС. В съответствие с член 5 от Акта за присъединяване от 2005 г. ([16]) България и Румъния са държави членки с дерогация по смисъла на член 139, параграф 1 от ДФЕС.

(5) Европейската централна банка (ЕЦБ) бе учредена на 1 юли 1998 г. Европейската парична система бе заменена с валутен механизъм, чието създаване бе договорено с Резолюция на Европейския съвет от 16 юни 1997 г. за установяването на валутен механизъм на третия етап на икономическия и паричен съюз ([17]). Процедурите за валутния механизъм на третия етап на икономическия и паричен съюз (ERM II) бяха определени в Споразумението от 16 март 2006 г. между ЕЦБ и националните централни банки на държавите членки извън еврозоната, което предвижда работни процедури за валутен механизъм на третия етап на икономическия и паричен съюз ([18]).

([9]) Решение 2007/504/ЕО на Съвета от 10 юли 2007 г. съгласно член 122, параграф 2 от Договора относно приемането на единната валута от страна на Малта на 1 януари 2008 г. (ОВ L 186, 18.7.2007 г., стр. 32).

([10]) Решение 2008/608/ЕО на Съвета от 8 юли 2008 г. в съответствие с член 122, параграф 2 от Договора относно приемането от страна на Словакия на единната валута на 1 януари 2009 г. (ОВ L 195, 24.7.2008 г., стр. 24).

([11]) Решение 2010/416/ЕС на Съвета от 13 юли 2010 г. в съответствие с член 140, параграф 2 от Договора относно приемането на еврото от Естония от 1 януари 2011 г. (ОВ L 196, 28.7.2010 г., стр. 24).

([12]) Решение 2013/387/ЕС на Съвета от 9 юли 2013 г. относно приемането на еврото от Латвия на 1 януари 2014 г. (ОВ L 195, 18.7.2013 г., стр. 24).

([13]) Решение 2014/509/ЕС на Съвета от 23 юли 2014 г. относно приемането на еврото от Литва на 1 януари 2015 г. (ОВ L 228, 31.7.2014 г., стр. 29).

([14]) Решение 2022/1211/ЕС на Съвета от 12 юли 2022 г. относно приемането на еврото от Хърватия на 1 януари 2023 г. (ОВ L 187, 14.7.2022 г., стр. 31).

([15]) ОВ L 236, 23.9.2003 г., стр. 33.

([16]) ОВ L 157, 21.6.2005 г., стр. 203.

([17]) ОВ C 236, 2.8.1997 г., стр. 5.

([18]) ОВ C 73, 25.3.2006 г., стр. 21.

(6) В член 140, параграф 2 от ДФЕС се предвиждат процедурите за отмяна на дерогациите за съответните държави членки. Най-малко веднъж на всеки две години или по искане на държава членка с дерогация Комисията и ЕЦБ докладват на Съвета в съответствие с процедурата, предвидена в член 140, параграф 1 от ДФЕС.

(7) При необходимост националните законодателства на държавите членки, включително устройствените закони на националните централни банки, се адаптират с цел да се гарантира съвместимост с членове 130 и 131 от ДФЕС и с устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка („устава на ЕСЦБ и ЕЦБ“). В докладите на Комисията и ЕЦБ се съдържа подробна оценка на съвместимостта на законодателството на България с членове 130 и 131 от ДФЕС и с устава на ЕСЦБ и ЕЦБ.

(8) В съответствие с член 1 от Протокол № 13 относно критериите за конвергенция, приложен към ДФЕС, критерият за ценова стабилност по член 140, параграф 1, първо тире от ДФЕС означава, че в съответната държава членка е налице ценова стабилност и средният темп на инфлацията за период от една година преди осъществяването на прегледа на резултатите не превишава с повече от 1,5 процентни пункта този, който съществува най-много в три държави членки, имащи най-добри резултати в областта на ценовата стабилност. За целите на критерия за ценова стабилност инфлацията се измерва с хармонизирания индекс на потребителските цени (ХИПЦ), който е определен в Регламент (ЕС) 2016/792 на Европейския парламент и на Съвета ([19]). За да се оцени изпълнението на критерия за ценова стабилност, инфлацията в определена държава членка се измерва чрез процентното изменение в средноаритметичната стойност на дванадесет месечни индекса спрямо средноаритметичната стойност на дванадесет месечни индекса от предходния период. В докладите на Комисията и ЕЦБ бе използвана референтна стойност, изчислена като непретеглена средноаритметична стойност на темповете на инфлация на трите държави членки с най-добри резултати по отношение на ценовата стабилност плюс 1,5 процентни пункта. За едногодишния период до април 2025 г. изчислената референтна стойност за инфлацията е 2,8 %, като трите държави членки с най-добри резултати по отношение на ценовата стабилност са Ирландия, Финландия и Италия с темпове на инфлация съответно от 1,2 %, 1,3 % и 1,4 %.

(9) В съответствие с член 2 от Протокол № 13 критерият за държавната бюджетна позиция по член 140, параграф 1, второ тире от ДФЕС означава, че по време на прегледа на резултатите Съветът не е приел решение по отношение на засегнатата държава членка в съответствие с член 126, параграф 6 от ДФЕС, че е налице прекомерен бюджетен дефицит.

(10) В съответствие с член 3 от Протокол № 13 критерият за участие във валутния механизъм на Европейската парична система, посочен в член 140, параграф 1, трето тире от ДФЕС, означава, че държавата членка е спазвала нормалните граници на отклонение, предвидени във валутния механизъм на Европейската парична система, без да са били налице значителни отклонения най-малко през последните две години преди прегледа на резултатите. В частност държавата

([19]) Регламент (ЕС) 2016/792 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. за хармонизираните индекси на потребителските цени и за индекса на цените на жилищата и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2494/95 на Съвета (ОВ L 135, 24.5.2016 г., стр. 11).

членка не трябва да е осъществявала през същия период девалвация на централния курс на своята валута спрямо еврото, по своя собствена инициатива. От 1 януари 1999 г. с ERM II се установява рамката за оценяване на изпълнението на критерия за валутния курс. При оценяването на изпълнението на този критерий в своите доклади Комисията и ЕЦБ са проучили двегодишния период до 19 май 2025 г.

(11) В съответствие с член 4 от Протокол № 13 критерият за конвергенция на лихвените проценти по член 140, параграф 1, четвърто тире от ДФЕС означава, че за период от една година преди осъществяването на прегледа на резултатите държавата членка е имала среден размер на номиналния лихвен процент по дългосрочните кредити, който не превишава с повече от два процентни пункта тези на най-много три държави членки, имащи най-добри резултати в областта на ценовата стабилност. Критерият, използван за оценка на конвергенцията на лихвените проценти, е сравним лихвен процент по десетгодишни референтни държавни облигации. За да се оцени изпълнението на критерия за лихвените проценти, в докладите на Комисията и ЕЦБ е използвана референтна стойност, изчислена като непретеглена средноаритметична стойност на номиналните дългосрочни лихвени проценти на трите държави членки с най-добри резултати по отношение на ценовата стабилност, плюс два процентни пункта. Референтната стойност е въз основа на дългосрочните лихвени проценти в Ирландия (2,8 %), Финландия (2,9 %) и Италия (3,7 %), а през 12-месечния период, приключващ през април 2025 г., е била 5,1 %.

(12) В съответствие с член 5 от Протокол № 13 данните, използвани при оценката на изпълнението на критериите за конвергенция, бяха предоставени от Комисията. Бюджетните данни бяха осигурени от Комисията въз основа на докладите на държавите членки преди 1 април 2025 г. в съответствие с Регламент (ЕО) № 479/2009 на Съвета ([20]).

(13) Въз основа на докладите на Комисията и ЕЦБ относно напредъка на България при изпълнението на нейните задължения за постигането на икономически и паричен съюз, беше направено заключението, че в България националното законодателство, включително устройственият закон на националната централна банка, е съвместимо с членове 130 и 131 от ДФЕС и с устава на ЕСЦБ и ЕЦБ.

(14) Въз основа на докладите на Комисията и ЕЦБ относно напредъка на България при изпълнението на нейните задължения за постигането на икономически и паричен съюз, беше направено заключението, че по отношение на изпълнението от страна на България на критериите за конвергенция, посочени в четирите тирета на член 140, параграф 1 от ДФЕС: средният темп на инфлация в България през 12-месечния период, приключващ през април 2025 г., е възлизал на 2,7 %, което е под референтната стойност, а прегледът на широк набор от показатели не установява причини за безпокойство по отношение на устойчивостта на ценовата стабилност; по отношение на България няма решение на Съвета за наличие на прекомерен дефицит; България е член на ERM II от 10 юли 2020 г. насам и през двете години, предхождащи оценката, валутният курс на лева (BGN) не е бил подложен на сериозно напрежение и България не е девалвирала

([20]) Регламент (ЕО) № 479/2009 на Съвета от 25 май 2009 г. за прилагане на Протокола за процедурата при прекомерен дефицит, приложен към Договора за създаване на Европейската общност (ОВ L 145, 10.6.2009 г., стр. 1).

по собствена инициатива двустранния централен курс на BGN спрямо еврото; не на последно място, през 12-месечния период до април 2025 г. дългосрочният лихвен процент в България е бил средно 3,9 %, което е доста под референтната стойност.

(15) Предвид оценката на съвместимостта на законодателството и изпълнението на критериите за конвергенция, както и с оглед на оценката на допълнителни фактори, България изпълнява необходимите условия за приемане на еврото,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

България изпълнява необходимите условия за приемане на еврото. Дерогацията, посочена в член 5 от Акта за присъединяване от 2005 г., се отменя, считано от 1 януари 2026 г.

Член 2

Адресати на настоящото решение са държавите членки.

Съставено в Брюксел на година.

За Съвета
Председател